

РЕШЕНИЕ

№ 62

гр. Шумен, 10.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ШУМЕН в публично заседание на седемнадесети октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Константин Г. Моллов

при участието на секретаря Галина Св. Георгиева
като разгледа докладваното от Константин Г. Моллов Търговско дело № 20223600900038 по описа за 2022 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е образувано по депозирана искова молба от Х. В. С., ЕГН ***** с адрес в гр. Шумен, ул. „.....“, № 34, действащ чрез пълномощника си адв. Н. Н. Д. със съдебен адрес на кантората в гр. София, ул. „.....“, № 2, четвърти полуетаж, офис № 4 против Застрахователна компания „Лев инс“ АД, ЕИК 121130788 със седалище и адрес на управление гр. София, бул. „.....“, № 67А, представлявано от изпълнителните директори М.С.Г., П.В.Д. С.Н.А. В.В.И. и М.А.Д.. Ищецът твърди, че на 18.02. 2022 г., около 09.55 ч. в гр. Шумен, на кръстовището между бул. „.....“ и ул. „.....“, при управление на лек автомобил „Опел Зафира“ с ДК № водачът П.Т.Т. е нарушил правилата за движение и блъска пресичащия пътното платно по пешеходната пътека Х. В. С.. В резултат на ПТП, ищецът е получил телесни увреждания, изразяващи се в множество счупвания на лява подбедрица. След първоначално лечение в „МБАЛ-Шумен“ АД, при което кракът му е подложен на гипсова имобилизация, пострадалият е изписан за домашно лечение. Към датата на подаване на исковата молба, ищецът продължава да изпитва болки, да има силно ограничение в движенията на крака и нужда от чужда помощ.

За лекия автомобил „Опел Зафира“ с ДК № управляван от П.Т.Т. е имало сключен с ответника договор за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“, обективизиран в застрахователна полица BG/22/1210021325 17, валидна към датата на ПТП. Ищецът в качеството си на увредено лице е отправил до ответното дружество застрахователна претенция за възмездяването на претърпените от него вреди, като е представил документите, с които разполага, но застрахователят към датата на депозиране на исковата молба не е изплатил претендиратните обезщетения за претърпените от ищеца неимуществени и имуществени вреди. С исковата молба са предявени претенции за обезщетение от

застрахователя на претърпени в резултат на ПТП, неимуществени вреди в размер на 100 000 лв. и имуществени вреди в размер на 7 180 лв., както и законните лихви върху тях на основание чл.429, ал. 3 от КЗ, а също на основание чл.497, ал.1, т.3 от КЗ и законите лихви върху сбора от всяка една от главниците и законната лихва по чл.429, ал.3 от КЗ.

Ищецът е починал на 30.04.2022 г. След неговата смърт, наследниците му поддържат претенцията, но застрахователят е отказал изплащане на обезщетение. С Определение № 99 от 01.06.2022 г. на основание чл.227 от ГПК, като ищци по делото на мястото на починалия Х. В. С. са конституирани наследниците му по закон, а именно: съпругата му - Д. С. С. с адрес в гр. Шумен, ул. „.....“, № 34 и дъщеря му С. Х. С. с адрес гр. София, кв. Драгалевци, ул. „.....“, № 8. Ищите претендират ответното дружество да заплати на всяка една от тях сумата от 53 590 лв., от която 50 000 лв. обезщетение за претърпените от наследодателя им неимуществени вреди и 3 590 лв. обезщетение за претърпените от наследодателя им имуществени вреди, ведно със законната лихва на основание чл.429, ал.3 от КЗ върху претендираните суми за неимуществени вреди от датата на депозиране на извънсъдебната претенция 21.03.2022 г. до окончателното ѝ изплащане; законната лихва на основание чл.497, ал.1, т.2 от КЗ върху размера на застрахователното обезщетение, включващо главниците на неимуществени вреди и лихвата по чл.429, ал.3 от КЗ, считано от из.....не на петнадесетдневния срок от уведомяване на застрахователя на 12.04.2022 г. до окончателното изплащане на вземането; законната лихва на основание чл.429, ал.3 от КЗ върху претендираните главници за имуществени вреди от датата на депозиране на извънсъдебната претенция 22.03.2022г. до окончателното ѝ изплащане и законната лихва на основание чл.497, ал.1, т.2 от КЗ върху размера на застрахователното обезщетение, включващо главницата на имуществени вреди и лихвата по чл.429, ал.3 от КЗ, считано от из.....не на петнадесетдневния срок от уведомяване на застрахователя на 13.04.2022 г. до окончателното изплащане на вземането.

Застрахователна компания „Лев инс“ АД, признава наличието на сключен застрахователен договор за лек автомобил „Опел Зафира“ с ДК № ... - застрахователна полица BG/.... валидна към датата на ПТП. Но оспорва предявените иски по основание и размер. Механизма на ПТП не е безспорно установен. Направено е възражение за съпричиняване на вредоносния резултат. Пострадалият със своето поведение е допринесъл за настъпването на ПТП. Х. В. С. не се е движел по пешеходната пътека. Оспорва се и размерите на предявените претенции за вреди. Искът за неимуществени вреди е завишен, прекомерен и в противоречие с чл.52 от ЗЗД. Възразява срещу претенцията за лихви, тъй като не е спазена процедурата по чл.380, ал.1 от КЗ.

От събраните по делото доказателства, не оспорени от страните, преценени по отделно и в съвкупност съдът приема за установено следното:

С Определение от 06.07.2023 г., постановено по НОХД № 1375/2023 г. по описа на РС – Шумен на основание чл.382 от НПК във вр. с чл.24, ал.3 от НПК е одобрено постигнатото между Районна прокуратура – Шумен и П.Т.Т. споразумение, с което се приема за безспорно установено от фактическа страна, че обвиняемият П.Т.Т. на 18.02.2022

г. в гр. Шумен, при управление на МПС – лек автомобил „Опел Зафира“ с рег. №, нарушил правилата за движение по пътищата, а именно разпоредбата на чл.116, ал.1 от ЗДвП и по непредпазливост причинил средна телесна повреда на Х. В. С., изразяваща се в трайно затруднение в движението на левия долен крайник за срок по-голям от един месец, средно за 5 – 6 месеца, при благоприятно про...не на оздравителния процес. Деянието е извършено виновно по непредпазливост, поради което и на основание чл.343, ал.3, предл. последно, б. „а“ предл. последно от НК, чл.343, ал.1, б. „б“, предл. второ от НК във р. с чл.342, ал.1 от НК във вр. с чл.55, ал.1, т.1 от НК на П.Т.Т. е наложено наказание „лишаване от свобода“ за срок от три месеца. На основание чл. 66, ал.1 от НК изпълнението на наказанието е отложено за срок от три години. На основание чл. 343г от НК във вр. с чл.37, ал.1, т.7 от НК П.Т.Т. е лишен от правото да управлява МПС за срок от три месеца.

Страните не оспорват наличието и съдът приема за безспорно установено обстоятелството, че има валидно сключен застрахователен договор за застраховка „Гражданска отговорност“ по отношение на отговорността на водачите и ползвателите на лек автомобил „Опел Зафира“ с рег. № към датата, на която е осъществено процесното ПТП – застрахователна полица BG/....

От заключението на назначената от съда комплексна автотехническа и съдебномедицинска експертиза, прието от съда като обективно и компетентно дадено и от допълнителните разяснения на вещите лица дадени в съдебно заседание се установява, че на 18.02.2022 г. лек автомобил „Опел Зафира“ с рег. № с водач П.Т.Т. се е движел през светлата част на денонощието – 09.55 ч. по южното платно на бул. „.....“ в посока от „Кьошковете“ към кръстовището с ул. „.....“ (до Томбул джамия). Кръстовището е регулирано с работеща светофарна уредба. В този участък ул. „.....“ е разделена на две платна за движение с остров. Източното платно с посока на движение юг-север е с две ленти за движение, разделени с прекъснатата линия веднага след кръстовището. Лявата лента с широчина 3.50 м., а дясната лента е широка 6.50 м. Северната пешеходна пътека на кръстовището е дълга 19.60 м. и широка 2.50 м., измерена по най-външните ѝ очертания. Ограничението на скоростта на МПС – до 50 км./ч. за населено място. Времето е било ясно, видимостта добра, пътното платно сухо, без неравности. При приближаване на кръстовището, водачът на л.а. „Опел Зафира“ се престоил в лявата лента на бул. „.....“ и преустановил движението си, поради светещ червен сигнал на светофара. След светване на зелен сигнал, водачът превключил на първа предавка и предприел маневра за завИ.е наляво към платното за движение на ул. „.....“ В същото време пешеходецът Х. В. С. предприел пресичане на кръстовището по северната пешеходна пътека на бул. „.....“ при светещ зелен сигнал на светофара, в посока обратна на лекия автомобил (към „Кьошковете“). Завивайки наляво, при достигане на пешеходната пътека, водачът на л.а. „Опел Зафира“ възприема, че по нея отдясно – наляво се движи пешеходец и предприема аварийно спиране, при което върху настилка остават следи от протрИ.е на гуми с дължина 3.1 метра. В процеса на спиране автомобилът удря с предната си дясна част пресичащият пешеходец в неговата лява страна. Ударът настъпва върху пешеходната пътека, в средната ѝ част по ширина и на 6.5 м. от

дясната граница на ул. „..... В резултат на удара, първоначално пешеходецът е бил отхвърлен към дясната част на предния капак, като след преустановяване на движението, тялото пада върху настилката пред автомобила.

Пешеходна пътека, по която пешеходецът е пресичал пътното платно е очертана с бяла маркировка тип М8.2 и сигнализирана с пътен знак Д17, като режима за преминаване на пешеходците се управлява от двусекционен светофар, който към момента на пресичане на пешеходеца е светел със зелен цвят.

В конкретната ситуация пешеходецът е бил в изключително неочаквана, изненадваща ситуация и не е имал време да възприеме опасността от завиващия автомобил, дори и да го е забелязал преди удара. Водачът е имал възможност да забележи пешеходеца в началото на пресичането му и да проследи движението му по пешеходната пътека. Не е имало препятствия, които да ограничават видимостта на водача.

Скоростта, с която лек автомобил „Опел Зефира“ се е движел непосредствено преди удара – 28.4 км./ч. не е била съобразена с конкретната пътна обстановка и се е отразила на механизма на ПТП. При движение със скорост 24.5 км./ч. и по ниска от нея водачът би могъл да спре преди мястото на удара и да предотврати ПТП.

Причината за настъпване на ПТП са неправилните действия на водача на лек автомобил „Опел Зафира“, който се е движел в района на кръстовището към пешеходната пътека с технически несъобразена скорост и късно е възприел пресичащият по нея пешеходец.

ПТП е било предотвратимо в случай, че водачът на лек автомобил „Опел Зафира“ се е движел с технически безопасна скорост при конкретната пътна обстановка – 24.5 км./ч. и по-ниска от нея. В този случай той би могъл да спре пред пешеходната пътека и да изчака преминаването на пешеходеца.

При претърпяното на 18.02.2022 г. ПТП, Х. В. С. е получил следните травматични увреждания: открита многофрагментна фрактура на големия пищял на лявата подбедрица в долната му трета с размествана и точковидна рана на подбедрицата. Фрактури на малкия пищял на лявата подбедрица на две места – в горната и в долната ѝ трета с разместване. Между претърпяното ПТП и установените травматични увреждания е налице пряка причинна връзка.

Получените травматични увреждания са причинили трайно затруднение в движението на левия долен крайник за срок по голям от един месец – средно за 5 – 6 месеца при благоприятно про...не та оздравителния процес, но вещото лице в съдебно заседание, посочи, че с оглед на възрастта, срока следва да е между 7 и 8 месеца. На пострадалият е било проведено консервативно лечение. На 23.02.2022 г., под анестезия, е извършено закрито наместване на фрактура без вътрешна фиксация, тибия и фибула. Направена е контролна рентгенография. Наложена е гипсова имобилизация за срок от 90 дни. Пострадалият е бил изписан на 25.02.2022 г. за домашно-амбулаторно лечение. Дадени му са указания да не натоварва крайника 90 дни, да приема антибиотик Далацин С 300,

противосъсирващи и антитромботични медикаменти Арикстра, Фраксипарин (Клексан или Ксарелто) за 30 дни; хранителна добавка със същия ефект НотроКлот (след Арикстра) за 30 дни. Назначена е контролна превръзка на 18.03.2022 г. и сваляне на имобилизацията в извънболнична помощ след 3 месеца. От изписването от болницата до смъртта му на 30.04.2022 г., пострадалият С. е бил на легло. Назначената превръзка и контролна рентгенография са извършени в срок. Пострадалият е получил зачервяване и оток на левия долен крайник до бедрото, което наложило скъсяване, а по-късно и отстраняване на гипсовата имобилизация месец преди предвидения срок. Отокът поспаднал, но не можел да свива крака в коляното, поради което започнал раздвижване по указания на кинезитерапевт. Купили му също медицински ботуш с каишки отгоре. Прилагал два вида мазила. Още през средата на м. април С. започнал да хърка докато диша, но рентгенографията нищо не установила. От залежаването започнали да му излизат рани отзад. Пострадалият е починал преди да завърши консолидацията на фрактурите на 30. 04.2022 г. от остра сърдечносъдова и дихателна слабост, причинена от сърдечна аритмия (неуточнена).

На база обективните медицински данни най-изразени болки и страдания пострадалият е изпитвал през първите 4 – 5 седмици след претърпяното ПТП, след което болките би следвало за започнат да намаляват. През първите пет дни, преди закритото наместване на фрактурите и обездвижването на крайника, е абсолютно наложително пострадалият да приема обезболяващи средства. Последващите циркулаторни нарушения (състояния, характеризиращи се със смущения в кръвната циркулация) на крайника също могат да протекат болезнено.

Възникналите, по време на лечението, неудобства са свързани с легловия режим през целия период след дехоспитализацията и свързаните с него затруднения при самообслужване, хранене, тоалет и др. развитието на декубитални рани по задната повърхност на тялото от залежаването, освен че причиняват болки, изискват ежедневно третиране с медикаменти, превръзки, редовно обръщане на тялото настрани.

Относно разходите за лечение, в заключението вещото лице подробно е посочило за какво са направени, посочените във фактурите и касовите бележки, разходи.

За установяване на наведените твърдения за претърпени от пострадалият болки и страдания, са ангажирани гласни доказателства. В съдебно заседание са разпитани свидетелите Е.Г.С. – братовчедка на ищцата Д. С. и К.З.П. – бивш съпруг на ищцата С. С.. До ПТП, независимо от възрастта му, Х. В. С. е бил активен и жизнен човек, продължавал е да работи като преводач от италиански език. След изписването му от болницата е бил обездвижен до смъртта си на 30.04.2022 г., на легло, изцяло зависим от чужда помощ за обслужване и задоволяване на хигиенните и битовите му потребности. Налагало се да му бъдат поставяни инжекции с фраксипарин и обезболяващи. Появили са се рани от залежаването и от гипсовата имобилизация, което наложило тя да бъде премахната, а раните ежедневно обработвани. Наложило се да бъде взето специално болнично легло с хидравлични системи за по-лесното му обслужване. Първоначално, след инцидента, пострадалият е бил оптимистично настроен. Но след като се установило, че натрошаванията

на костта няма да могат да се възстановят и няма да може да стъпва на крака си и да се обслужва, Х. В. С. се сринал емоционално и физически.

Съдът кредитира показанията на свидетелите, предвид обстоятелството, че те имат преки и непосредствени впечатления от състоянието на ищеца в периода след ПТП. На следващо място показанията им кореспондират със събраните в хода на процеса доказателства и не са налице доказателства, които да ги оборват.

От представените по делото писмени доказателства се установява, че, Х. В. С. е предявил пред застрахователя претенцията си за изплащане на обезщетение за претърпените от него неимуществени и имуществени вреди, съответно с писма изх. № 1/17.03.2022 г. (л.13) и изх. № 87/21.03.2022 г. (л.26) В отговора на исковата молба, ответникът признава, че е получил застрахователните претенции по чл.380 от КЗ съответно на 21.03.2022 г. и 25.03.2022 г. След смъртта на пострадалия, ответникът с писмо изх. № 5008/05.07. 2022 г. изрично е отказал на наследниците му изплащане обезщетения за претърпените от него неимуществени и имуществени вреди.

С оглед на изложената фактическа обстановка съдът достига до следните правни изводи:

Налице е правен спор относно заплащане на обезщетение за претърпени от пострадалия неимуществени и имуществени вреди. Предявените обективно и кумулативно съединени искове срещу ответното дружество са с правно основание чл. 432, ал. 1 от КЗ и чл.86, ал.1 от ЗЗД.

Относно допустимостта на исковите претенции.

Ответникът счита предявените искове за недопустими, предвид обстоятелството, че исковата молба на Х. В. С. е депозирана в съда преди из....нето на тримесечния срок от предявяване на застрахователната претенция пред застрахователя, предвид чл.498, ал.3 във вр. с чл.496, ал.1 от КЗ. Безспорно е, че застрахователните претенции са предявени в края на м. март 2022 г., а исковата молба е депозирана в Окръжен съд – Шумен на 27.04.2022 г., т.е. преди из....нето на тримесечният срок по чл.496, ал.1 от КЗ. Застрахователят, с писмо от 05.07.2022 г., изрично е отказал за изплати претендираните от пострадалия обезщетения за претърпените от него неимуществени и имуществени вреди. Към тази дата е изтекъл и тримесечния срок по чл.496, ал.1 от КЗ. С оглед на това независимо, че при подаване на исковата молба са съществували процесуални пречки и не са били налице процесуалните предпоставки за надлежното упражняване на правото на иск, щом към настоящият момент са налице всички процесуални предпоставки за допустимо исково производство, то същото е санирано и следва да продължи. В този смисъл е налице формирана практика на ВКС, обективирана в Определение № 60368 от 21.10.2021 г. по ч.т.д. № 1947/2021 г. на ВКС, I т.о.; Определение № 339 от 29.05.2019 г. по ч.т.д. № 972/2019 г. на ВКС, II т.о.; Определение № 477/27.07.2010 г. по ч.г.д. № 646/2009 г. на ВКС, IV г.о. и др., която се споделя от настоящия съдебен състав.

Несъстоятелен е аргумента на ответника, че поради неизпълнение от пострадалия на

задължението му по чл.380 от КЗ да представи данни за банковата му сметка е налице нередовна застрахователна претенция, в резултат, на което срокът по чл.496, ал.1 от КЗ не е започнал да тече. В тримесечният срок по чл.496, ал.1 от КЗ застрахователят е длъжен да се произнесе по претенцията на пострадалия, въз основа на представените от него документи, като определи и изплати обезщетение или откаже плащане. Произнасянето на застрахователя относно наличието на деликт, възникналите в резултата на него вреди, техният размер не е обусловено от задължението за представяне на банкова сметка от пострадалия. То има значение само по отношение изплащане на обезщетението и неизпълнението му води до забава на кредитора и освобождаване на застрахователя от задължението да заплати законната лихва върху него – чл.380, ал.3 от КЗ. Следователно непредставянето на банкова сметка от пострадали не рефлектира върху срокът по чл.496, ал.1 от КЗ и не води до неговото спиране.

С оглед на гореизложеното исковете са допустими. Разгледани по същество исковите претенции са частично основателни, поради следните съображения:

Съгласно чл.429, ал.1, т.1 от КЗ с договора за застраховка “Гражданска отговорност”, застрахователят се задължава да покрие в границите на определената в договора застрахователна сума отговорността на застрахования за причинени от него на трети лица имуществени и неимуществени вреди. Отговорността на застрахователя се осъществява чрез заплащане обезщетение на увреденото лице за претърпените от него вреди, които могат да са имуществени и неимуществени и са пряк и непосредствен резултат от увреждането. С чл.432, ал. 1 от КЗ е уредена възможността пострадалото лице, спрямо който застрахованият е отговорен, да предяви пряк иск срещу застрахователя по застраховка “Гражданска отговорност”. Отговорността на застрахователя е функционално обусловена и тъждествена по обем с отговорността на деликвента. За да е налице отговорността на застрахователя по чл.432, ал. 1 от КЗ е необходимо към момента на увреждането да съществува валидно застрахователно правоотношение, породено от договор за застраховка “Гражданска отговорност” между прекия причинител на вредата и застрахователя. Наред с това следва да са налице и всички предпоставки от фактическия състав на чл.45 от ЗЗД, пораждащи основание за отговорност на прекия причинител – застрахован, спрямо увреждания за обезщетение на причинените вреди.

В конкретния случай е безспорно, че на 18.02.2022 г е осъществено ПТП с участието на лек автомобил, управляван от П.Т.Т., при което е причинена средна телесна повреда на Х. В. С.. Наказателното производство е приключило със споразумение, одобрено от съда, с определение, което е окончателно (чл.382, ал.9 от НПК) и съгласно чл.383, ал.1 от НПК, има последиците на влязла в сила присъда, която от своя страна, съгласно чл.300 от ГПК е задължителна за гражданския съд, разглеждащ гражданските последици от деянието, относно това дали е извършено деянието, неговата противоправност и виновността на дееца. В тази връзка неоснователно е становището на ответника, че вината на П.Т.Т. не е установена. Напротив налице е влязъл в сила съдебен акт, с който вината му за настъпване на ПТП е безспорно установена.. От това следва да се приеме, че са налице всички елементи

за носене на деликтна отговорност от прекия причинител – водачът на автомобила П.Т.Т., за понесените от Х. В. С. неимуществени и имуществени вреди. Налице са всички предпоставки на фактическия състав на чл.45 от ЗЗД – противоправно деяние, извършено виновно, при условията на непредпазливост и в резултат на същото е настъпила телесна повреда на ищеца, вследствие, на което той е претърпял неимуществени и имуществени вреди.

Не се оспорва обстоятелството и съдът приема за безспорно установено, че към датата, на която е осъществено процесното ПТП е налице валидно сключен застрахователен договор за застраховка “Гражданска отговорност” по отношение на отговорността на водачите и ползвателите на лек автомобил „Опел Зафира“ с ДК № обективиран в застрахователна полица № BG/....

Съгласно чл.477, ал.1 от КЗ обект на застраховане по застраховката “Гражданска отговорност” на автомобилистите е гражданската отговорност на застрахованите физически и юридически лица за причинените от тях на трети лица имуществени и неимуществени вреди, свързани с притежаването и/или използването на моторни превозни средства, за които застрахованите отговарят. В кръга на застрахованите лица, видно от чл. 477, ал.2 КЗ, е всяко лице, което ползва автомобила на законно основание, т. е. всяко лице във фактическа власт, на което се намира автомобила, която не е установена противоправно. В хода на процеса не са установени обстоятелства за противоправно установена фактическа власт върху МПС. Следователно валидната застраховка към момента на увреждащото ПТП е основание за носене на отговорност от ответника - застрахователното дружество по чл.432, ал.1 във вр. с чл.429, ал.1, т.1 от КЗ, поради което същото следва да обезщети неимуществените и имуществени вреди, претърпени от Х. В. С., като пряка и непосредствена последица от поведението на застрахования водач.

Ответникът е направил е възражение за съпричиняване на вредоносния резултат от страна Х. В. С.. Ответникът твърди, че пострадалият е предприел пресичане на пътното платно, като не се е движел по пешеходната пътека, не се е съобразил с посоката и скоростта на движение на автомобила и не е изпълнил задълженията си по чл.113 от ЗДвП, както и не се е възползвал от възможността по чл.32 от ЗДвП. Съпричиняващо вредата по смисъла на чл.51, ал.2 от ЗЗД е не всяко поведение на пострадалия, дори когато не съответства на предписаното от закона, а само това чието конкретно проявление се явява пряка и непосредствена последица за произлезлите вреди. От значение е само личното поведение на пострадалия, неговите конкретни действия с които е създал предпоставки за настъпване на увреждането. В конкретният случай, въз основа на събраните в хода на процеса доказателства се установява, че Х. В. С. е пресичал пътното платно по надлежно маркирана пешеходна пътека тип „зебра“, обозначена с добре видима напречна пътна маркировка с бял цвят тип М8.1 и пътен знак Д 17 „пешеходна пътека“, като режима за преминаване на пешеходците допълнително се управлява от двусекционен светофар, който към момента на пресичане на пешехода е светел със зелен цвят. Поведението му е съобразено с разпоредбата на чл.113, ал.1 и чл.114 от ЗДвП. Разпоредбата на чл.32 от ЗДвП касае

хипотезата, когато пешеходецът пресича на място, което не е обозначено като пешеходна пътека, като в този случай с вдигането на ръка той своевременно предупреждава водача на МПС за намерението си да пресече. В случая, очевидно не е налице подобна хипотеза. В случая следва да се съобрази и обстоятелството, че водачът на МПС е предприел маневра за завИ.е наляво, като в същия момент пешеходецът е бил стъпил на пешеходната пътека, предприемайки пресичане на пътното платно. В този случай съгласно чл.119, ал.1 от ЗДвП, водачът на ППС е длъжен да пропусне стъпилите на пешеходната пътека или преминаващите по нея пешеходци, а разпоредбата на чл.119, ал.4 от ЗДвП вменява на водачите на завиващите ППС да пропуснат пешеходците. В случая поведението на водача на лек автомобил „Опел Зафира“ с ДК № ... не е съобразено с двете разпоредби и същият е нарушил обективизираните в тях правила за движение имащи отношение към конкретното произшествие, поради което пешеходецът не се счита за съпричинител за настъпване на конкретното ПТП, съгл. чл.119, ал.5 от ЗДвП. Следователно Х. В. С. не е допринесъл с поведението си за причинените му вреди.

Относно размера на претендираните обезщетения.

Искът за заплащане на обезщетение за имуществени вреди е доказан по своето основание. От събраните в хода на процеса писмени доказателства, се установява, че във връзка с лечението на получените при увреждането травми Х. В. С. е понесъл разходи в общ размер на 1 377.80 лв. (сбора от сумите посочени в т.4.13 от констативно съобразителната част на заключението на КАТСМЕ и фактура № 1057/14.03.2022 г. – л.29 от делото). За част от разходите вещото лице не може да направи преценка за целесъобразността им и връзката с лечението на травмите, тъй като в издадените касови бележки закупените лекарства и материали са посочени общо без да бъдат конкретизирани. Ответникът оспорва част от разходите за лекарства – Далацин Ц, Пулсет и Гинко прим, които според него не са свързани с лечението на получените травми. Но с оглед издателите на документите, момента на издаването им – времето, в което е провеждано лечението на пострадалия, особеността на провежданото лечение – през целия период той е бил прикован на легло, налагащо специфични разходи за поддържане на хигиената и битовото му обслужване, наемане на специално болнично легло, създаващо възможност за облекчаване обслужването на пострадалия, прилагане на противосъсирващи и антитромботични лекарства, необходимостта от приемане на антибиотици за туширане на инфекционните процеси, предотвратяване и лечение на рани, получени в резултат на продължителното залежаване, общоукрепващи средства за рехабилитацията му, необходимостта от често използване на обезболяващи медикаменти, дават основание на съда да приеме, че тези разходи са пряко свързани с лечението на травмите получени от Х. В. С.. Следователно претенцията за обезщетение на имуществените вреди е основателна и доказана и следва да се уважи за сумата от 1 377.80 лв., а за разликата до претендиания размер от 7 180 лв. да бъде отхвърлена. С оглед на това на всеки един от наследодателите на починалия следва да се присъдят по 688.90 лв., а за разликата до претендиания размер от 3 590 лв. исковете им следва да бъдат отхвърлени.

По отношение претенцията за неимуществени вреди, следва да се има предвид, че обезщетението има за цел да репарира болките, страданията и другите нематериални последици, възникнали от деликта. Размерът на неимуществените вреди следва да бъде определен от съда по справедливост – чл. 52 от ЗЗД. С оглед на това, следва да се съобрази възрастта на пострадалият Х. В. С., конкретните прояви на увреждане, физическите и емоционални отрицателни последици от причинените с ПТП травми, периода на възстановяване и необходимостта от допълнително лечение. В резултат на ПТП, Х. В. С. е получил редица травматични увреждания, подробно посочени в заключението на КАТСМЕ. Към датата на ПТП пострадалият е бил на 89 г., проведено е консервативно лечение, първоначално в болница, а след това в дома му. Изпитваните от него силни болки, вследствие на многофрагментната фрактура, са потискани с болкоуспокояващи медикаменти. Лечението на пострадалия е продължило около 2.5 месеца до смъртта му. През целият период пострадалият е бил прикован на легло и изцяло зависим от чужда помощ. Това както и осъзнаването, че не ще може да се възстанови напълно кракът му и да води същият пълноценен живот, така както е било преди произшествието, са довели до емоционален срив и обземащо го чувство на безнадежност. При определяне размера на обезщетението за неимуществени вреди, съдът следва да съобрази и социално-икономическите условия в страната и област Шумен МРЗ през 2020 г. е 610 лв., през 2021 г. е 650 лв., а през 2022 г. е 710 лв. Месечната инфлация за м. февруари 2022 г. е 1.4 %, за м. март 2022 г. е 2.2 %, а за м. април 2022 г. е 2.5%, годишната инфлация през м. март 2022 г. е 12.4%, а през м. април 2022 г. е 14.4%. Предвид гореизложеното, след като взема в предвид преживяваните от Х. В. С. страдания, и с оглед на житейски оправданото, съдът в настоящия си състав приема, че е справедливо да се присъди обезщетение за неимуществени вреди в размер на 50 000 лв., а за разликата до 100 000 лв., претенцията следва да бъде отхвърлена. С оглед на това на всеки един от наследодателите на починалия следва да се присъдят по 25 000 лв., а за разликата до претендирания размер от 50 000 лв. исковете им следва да бъдат отхвърлени.

Относно акцесорните претенции за законна лихва.

Наследниците на пострадалият Х. В. С. претендират присъждане на законна лихва върху обезщетенията за неимуществени вреди съгл. съгл. чл.429, ал.3 от КЗ, считано датата на уведомяване на застрахователя 21.03.2022 г. до окончателното ѝ изплащане; законната лихва на основание чл.497, ал.1, т.2 от КЗ върху размера на застрахователното обезщетение, включващо главниците на неимуществени вреди и лихвата по чл.429, ал.3 от КЗ, считано от из.....не на петнадесетдневния срок от уведомяване на застрахователя на 12.04.2022 г. до окончателното изплащане; законната лихва на основание чл.429, ал.3 от КЗ върху претендираните главници за имуществени вреди от датата на депозиране на извънсъдебната претенция 25.03.2022г. до окончателното ѝ изплащане и законната лихва на основание чл.497, ал.1, т.2 от КЗ върху размера на застрахователното обезщетение, включващо главницата на имуществени вреди и лихвата по чл.429, ал.3 от КЗ, считано от из.....не на петнадесетдневния срок от уведомяване на застрахователя на 13.04.2022 г. до

окончателното изплащане.

От така формулирания петитум и от изразеното становище може да се направи извод, че се иска към обезщетението по чл.432, ал.1 от КЗ да се добави лихвата по чл.429 от КЗ, като по този начин се формира главницата, върху която да се присъди обезщетението по чл.497, ал.1 от КЗ. Съдът не споделя тезата на ищците. В резултат на деликта възниква облигационно отношение въз основа, на което за деликвентата се поражда задължението да обезщети увреденото лице за претърпените от него вреди (чл.45 от ЗЗД). Задължението е парично и изискуемостта му настъпва на датата на увреждането (чл.84, ал.3 от ЗЗД), като при забава следва да се заплати и дължимата законна лихва (чл.86, ал.1 от ЗЗД), предвид забавяне изпълнението на едно парично задължение. Т.е. пострадалият следва да получи парична сума покриваща реалния размер на нанесената му вреда и начислената върху нея законна лихва, в случай на забава при изпълнението на задължението за обезвреда. При наличие на валидно сключен застрахователен договор е налице паралелно облигационно отношение между застраховател и деликвентата, което дава възможност на пострадалия алтернативно да насочи претенцията си за обезщетение към застрахователя с предявяване на иск по чл.432 от КЗ. Налице е притезателно имуществено право на пострадалия, което е вторично спрямо правото на увреждения, произ.....що от деликта, поради, което застрахователят не може да дължи повече от дължимото от прекия причинител на непозволеното увреждане, а именно обезщетението за нанесената вреда и законната лихва за забава върху нея до датата на изплащането му. Приемането на обратното би означавало застрахователят да плати сума излизаща извън размера на реално дължимото обезщетение и начислената върху него лихва за забава за периода от датата на изискуемостта му до деня за погасяването му.

В чл.429, ал.3, изр.2 от КЗ е въведено ограничение на дължимите лихви, които застрахователят заплаща в рамките на застрахователното обезщетение. Застрахователят заплаща само лихвите за забава, дължими от застрахования, които текат от момента на по-ранната от двете дати, а именно: датата на която застрахователят е уведомен за застрахователното събитие от застрахования на основание чл.430, ал.1, т.2 от КЗ или от датата на уведомяване на застрахователя за настъпване на застрахователното събитие от увреденото лице или от датата на предявяване на застрахователната претенция от увреждения.

В чл.493, ал.1, т.5 от КЗ по отношение на задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите е предвидено, че застрахователят покрива отговорността на застрахования за лихвите по чл.429, ал.2, т.2 от КЗ, т.е. при ограниченията на чл.429, ал.3 от КЗ – само в рамките на застрахователната сума и за периода от уведомяване на застрахователя за настъпване на застрахователното събитие, респективно предявяване на претенция от увреденото лице.

Съгласно чл.498 от КЗ увреденото лице, което желае да бъде обезщетено е длъжно да отпрати към застрахователя писмена застрахователна претенция по реда на чл.380 от КЗ. След предявяване на претенцията за застрахователя е предвиден срок за произнасяне по чл.496 от КЗ, като произнасянето и неплащането в срок на застрахователно обезщетение

води до изпадане на застрахователя в забава – чл.497, ал.1 от КЗ и съответно възможността увреденото лице да предяви иск срещу него в съда – чл.498, ал.3 от КЗ. Следователно при предявяване на пряк иск от увреденото лице на основание чл.432, ал.1 от КЗ по застраховка „Гражданска отговорност“, застрахователят дължи законната лихва за забава върху размера на дължимото застрахователно обезщетение от момента в който е изтекъл срока по чл. 497, ал.1 от КЗ, тъй като вече забавата е негова, а не на деликвента. В този смисъл Решение № 128 от 04.02.2020 г. по т. д. № 2466/2018 г. на ВКС, I т.о. ТК.

В [чл. 497, ал. 1 от КЗ](#) е предвидено, че застрахователят дължи законна лихва за забава върху размера на застрахователното обезщетение, ако не го е определил и изплатил в срок, считано от по-ранната от двете дати: из....нето на срока от 15 работни дни от представянето на всички доказателства по [чл. 106, ал. 3 от КЗ](#) /т. 1/ или из....нето на 3-месечния срок по чл. 496, ал. 1 от КЗ за произнасяне по извънсъдебната претенция, освен в случаите, когато увреденото лице не е представило доказателства, поискани от застрахователя по реда на [чл. 106, ал. 3 от КЗ](#) /т. 2/.

В конкретния случай застрахователят е уведомен за застрахователното събитие на 21.03.2022 г., с получаване на претенцията за обезщетение на неимуществените вреди, а на 25.03.2022 г. е получена претенцията за обезщетение на претърпените имуществени вреди. С оглед на това, на основание чл.429, ал.2, т.2 и ал.3 във вр. с чл.493, ал.1, т.5 от КЗ застрахователят следва да покрие спрямо пострадалия отговорността на деликвента за дължимата лихва за забава върху обезщетението за неимуществени вреди от датата когато е получил писмената претенция на Х. В. С. 21.03.2022 г. до датата на из....не на срока по чл.496, ал.1 от КЗ – 21.06.2022 г. Относно обезщетението за имуществените вреди, застрахователят следва да покрие спрямо пострадалия отговорността на деликвента за дължимата лихва за забава върху него от датата когато е получил писмената претенция на Х. В. С. 25.03.2022 г. до датата на из....не на срока по чл.496, ал.1 от КЗ – 25.06.2022 г. След 21.06.2022 г., съответно 25.06.2022 г. застрахователят дължи законна лихва върху обезщетенията за неимуществени и имуществени вреди, поради собствената си забава, съгл. чл.497, ал.1, т.2 от КЗ. Следователно претенциите за законна лихва върху обезщетението за неимуществени вреди съгл. съгл. чл.429, ал.3 от КЗ, считано от датата на уведомяване на застрахователя 21.03.2022 г. до окончателното ѝ изплащане, както и върху обезщетението за имуществени вреди съгл. съгл. чл.429, ал.3 от КЗ, считано датата на предявяването му пред застрахователя 25.03. 2022 г. до окончателното ѝ изплащане са основателни и следва да бъдат уважени.

Претенциите за законната лихва върху претендираните обезщетения за неимуществени и имуществени вреди ведно със законната лихва по чл.429, ал.3 от КЗ от из....не на петнадесетдневния срок по чл.497, ал.1, т.1 от КЗ, съответно на 12.04.2022 г. и 13.04.2022 г. до окончателното изплащане на вземанията следва да бъдат отхвърлени, като неоснователни. Отговорността на застрахователя е функционално обусловена и тъждествена по обем с отговорността на деликвента и заплащането на претендираната законна лихва излиза извън размера на реално дължимото обезщетение и начислената върху него лихва за

забава. Уважаването на претенията ще доведе до олихвяване на лихви (анатоцизъм), което е подчинено на специален правен режим, като съгл. чл.10, ал.3 от ЗЗД и става съобразно наредбите на БНБ, т.е. допустимо е само доколкото законът изрично го допуска и по ред и условия определени в нормативния акт. Уговарянето на лихва върху лихва е допустимо в отношенията между търговци – чл.294, ал.2 от ТЗ и в хипотезите на чл.143, ал.1, изр.2 от ЗЗД и чл.507 от ТЗ. В останалите случаи начисляването на лихва върху лихва е недопустимо съгласно действащото, както към момента на сключването на застрахователния договор, така и към този момент законодателство.

Относно разноските по делото.

От приложените по делото писмени доказателства се установява, че ищцата С. Х. С. е направила разноски по делото в размер на 1 400 лв., от които държавна такса в размер на 1 000 лв. и депозит за възнаграждение на вещо лице в размер на 400 лв. С оглед на това, на основание чл.78, ал.1 от ГПК следва да ѝ се присъдят направените разноски, съразмерно с уважената част от претенциите в размер на 671.10 в.

Ищцата Д. С. С. е освободена, изцяло от държавни такси и разноски, а ищцата С. Х. С. е освободена от задължението да внесе държавна такса до размер на 1 000 лв. но ищите не са освободени от заплащане на направените от ответника разноски, съразмерно с отхвърлените части от претенциите им. От приложените по делото доказателства се установява, че направените от ответника разноски са в размер на 1 900 лв., от които 400 лв. – депозит за възнаграждение на вещите лица и 1 500 лв. – адвокатски хонорар. На основание чл.78, ал.3 от ГПК на ответника следва да се присъдят направените разноски съразмерно с отхвърлената част от претенциите в размер на 989.22 лв. С оглед на това ищцата Д. С. С. следва да бъде осъдена да заплати на ответника деловодни разноски в размер на 494.61 лв., а по компенсация ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищцата С. Х. С. деловодни разноски в размер на 176.49 лв.

От приложения по делото договор за правна помощ от 01.02.2023 г. се установява, че адв. Г.Г.Р. е указал безплатна адвокатска помощ на ищите. Съдът на основание чл.38, ал.2 от ЗА следва да определи адвокатско възнаграждение на процесуалния представител на ищите в размер не по-нисък от предвидения в наредбата по чл.36, ал.2 от ЗА минимум. Предвид заявените по делото интереси и съгл. чл.7, ал.2, т.2 и т.4 от Наредба № 1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения, адвокатското възнаграждение е в общ размер на 9 668 лв. С оглед на това ответникът следва да бъде осъден да заплати на процесуалния представител на ищите, съразмерно с уважената част от претенциите им, адвокатско възнаграждение в размер на 4 628.50 лв. Към него следва да се начисли съгл. §2а от Наредба № 1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения дължимия ДДС в размер на 20%, предвид обстоятелството, че процесуалния представител на ищите е регистриран по ЗДДС. С оглед на това ответникът следва да заплати сума в размер 5 554.20 на лв. с вкл. ДДС.

На основание чл. 78, ал. 6 от ГПК ответникът Застрахователна компания „Лев инс“ АД следва да бъде осъдено да заплати държавна такса в общ размер на 2 055.11 лв. по

сметка на Шуменския окръжен съд.

Водим от гореизложеното, съдът

РЕШИ:

Осъжда Застрахователна компания „Лев инс“ АД, ЕИК 121130788 със седалище и адрес на управление гр. София, бул. „.....“, № 67А, представлявано от изпълнителните директори М.С.Г., П.В.Д. С.Н.А. В.В.И. и М.А.Д. да заплати на Д. С. С., ЕГН ***** с адрес в гр. Шумен, ул. „.....“, № 34, в качеството ѝ на наследник на Х. В. С., ЕГН ***** сумата от 25 668.50 лв., от която 25 000 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди, в резултат на преживени болки и страдания от наследодателят ѝ и 668.50 лв., представляваща обезщетение за имуществени вреди, изразяващи се в разходи за лечение на получените от него травматични увреждания в резултат на ПТП, станало на 18.02.2022 г. причинено от П.Т.Т., който е нарушил правилата за движение при управление на МПС – лек автомобил „Опел Зафира“ с рег. №, на основание застрахователна полица BG/....сътсрок за валидност от 26.07.2021 г. до 25.07.2022 г. за задължителна застраховка “Гражданска отговорност” за горепосочения лек автомобил, ведно със законната лихва върху обезщетението за неимуществени вреди, считано от датата на уведомяване на застрахователя 21.03.2022 г. до окончателното му изплащане, както и законната лихва върху обезщетението за имуществени вреди, считано датата на предявяването му пред застрахователя 25.03.2022 г. до окончателното му изплащане, а в останалата част за разликата от 27 901.10 лв., над уважения общ размер на обезщетенията за неимуществени и имуществени вреди от 25 668.50 лв. до претендираните 53 390 лв., както и законната лихва върху присъдените обезщетения за неимуществени и имуществени вреди ведно със законната лихва по чл.429, ал.3 от КЗ от из....не на петнадесетдневния срок по чл.497, ал.1, т.1 от КЗ, съответно на 12.04.2022 г. и 13.04.2022 г. до окончателното изплащане на вземанията отхвърля претенциите на Д. С. С., като неоснователни.

Осъжда Д. С. С., ЕГН ***** с адрес в гр. Шумен, ул. „.....“, № 34 да заплати на Застрахователна компания „Лев инс“ АД, ЕИК 121130788 със седалище и адрес на управление гр. София, бул. „.....“, № 67А, представлявано от изпълнителните директори М.С.Г., П.В.Д. С.Н.А. В.В.И. и М.А.Д. сумата от 494.61 лв., представляващи направените от ответника разноски по делото, съразмерно с отхвърлената част от исковите претенции.

Осъжда Застрахователна компания „Лев инс“ АД, ЕИК 121130788 със седалище и адрес на управление гр. София, бул. „.....“, № 67А, представлявано от изпълнителните директори М.С.Г., П.В.Д. С.Н.А. В.В.И. и М.А.Д. да заплати на С. Х. С., ЕГН ***** с адрес гр. София, кв. Драгалевци, ул. „.....“, № 8, в качеството ѝ на наследник на Х. В. С., ЕГН ***** сумата от 25 668.50 лв., от която 25 000 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди, в резултат на преживени болки и страдания от наследодателят ѝ и 668.50 лв., представляваща обезщетение за имуществени вреди, изразяващи се в разходи за лечение на получените от него травматични увреждания в резултат на ПТП, станало на

18.02.2022 г. причинено от П.Т.Т., който е нарушил правилата за движение при управление на МПС – лек автомобил „Опел Зафира“ с рег. №, на основание застрахователна полица BG/....със срок за валидност от 26.07.2021 г. до 25.07.2022 г. за задължителна застраховка “Гражданска отговорност” за горепосочения лек автомобил, ведно със законната лихва върху обезщетението за неимуществени вреди, считано от датата на уведомяване на застрахователя 21.03.2022 г. до окончателното му изплащане, както и законната лихва върху обезщетението за имуществени вреди, считано датата на предявяването му пред застрахователя 25.03.2022 г. до окончателното му изплащане, а в останалата част за разликата от 27 901.10 лв., над уважения общ размер на обезщетенията за неимуществени и имуществени вреди от 25 668.50 лв. до претендираните 53 390 лв., както и законната лихва върху присъдените обезщетения за неимуществени и имуществени вреди ведно със законната лихва по чл.429, ал.3 от КЗ от из....не на петнадесетдневния срок по чл.497, ал.1, т.1 от КЗ, съответно на 12.04.2022 г. и 13.04.2022 г. до окончателното изплащане на вземанията отхвърля претенциите на Д. С. С., като неоснователни.

Осъжда Застрахователна компания „Лев инс“ АД, ЕИК 121130788 със седалище и адрес на управление гр. София, бул.”, № 67А, представлявано от изпълнителните директори М.С.Г., П.В.Д. С.Н.А. В.В.И. и М.А.Д. да заплати на С. Х. С., ЕГН ***** с адрес гр. София, кв. Драгалевци, ул.“, № 8 сумата от 176.49 лв., представляващи направените от ищцата разноси по делото.

Осъжда Застрахователна компания „Лев инс“ АД, ЕИК 121130788 със седалище и адрес на управление гр. София, бул.”, № 67А, представлявано от изпълнителните директори М.С.Г., П.В.Д. С.Н.А. В.В.И. и М.А.Д. да заплати на адв. Г.Г.Р. със съдебен адрес на кантората в гр. София, ул.”, № 2, четвърти полуетаж, офис № 4 сумата от 5 554.20 лв., представляваща адвокатско възнаграждение за оказана на ищите безплатна правна помощ.

Осъжда Застрахователна компания „Лев инс“ АД, ЕИК 121130788 със седалище и адрес на управление гр. София, бул.”, № 67А, представлявано от изпълнителните директори М.С.Г., П.В.Д. С.Н.А. В.В.И. и М.А.Д. да заплати в полза на бюджета на съдебната власт по сметка на Шуменския окръжен съд държавна такса в размер на 2 055.11 лева.

Решението може да се обжалва пред Апелативен съд град Варна в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Шумен: _____